

Klimatpolicy Laxå kommun

Genom utsläpp av växthusgaser bidrar Laxå kommun till den globala klimatpåverkan. Det största tillskottet av växthusgaser sker genom koldioxidutsläpp från förbränning av fossila bränslen, t ex olja, för uppvärmning och transporter. Detta är en de viktigaste miljöfrågorna för Laxå kommun.

Genom ett strategiskt arbete ska påverkan på klimatet från Laxå kommun successivt reduceras. Detta innebär att:

- I arbetet med kommunala översiktsplanen ska hänsyn tas till klimatpåverkande faktorer.
- Kommunförvaltningen ska vara ett föredöme i den egna verksamheten
- Kommunförvaltningen ska arbeta för att kommuninvånare, företag och organisationer minskar sin klimatpåverkan.

Klimatstrategi Laxå kommun

Klimatstrategin beskriver vad som kan göras för att minska påverkan på klimatet från Laxå kommun.

Inledning

Växthusgaserna ger en minskad värmeutstrålning från atmosfären och därmed ökar medeltemperaturen vid jordytan. Enligt FN:s klimatpanel, IPCC:s senaste bedömningar kan den globala årsmedeltemperaturen fram till 2100 förväntas stiga med 1,4–5,8 grader (www.naturvardsverket.se). De beräkningar som gjorts visar att temperaturhöjningen leder till klimatförändringar. Globalt sett kommer länderna runt ekvatorn att få problem med hetta, torka, skördekatastrofer, svält och massflykt. Enligt beräkningarna ska havsytan stiga med 40 cm till 2100 vilket innebär att låglänta kusttrakter allt oftare sätts under vatten (www.naturvardsverket.se). I Europa blir nederbörden avsevärt rikligare än nu, särskilt vintertid. I Sverige kommer en allt större del av vinternederbörden att falla som regn, även långt upp i de nordligaste delarna. Havsytan stiger, om havsnivån stiger med 50 cm kommer en 50 meter bred kustremsa att sätts under vatten i de flacka delarna av Sverige (www.naturvardsverket.se).

Beräkningarna visar vidare att det nordliga växt- och djurlivet kommer att trängas undan. Temperaturhöjningarna motsvarar en förskjutning norrut av klimat- och vegetationszoner med en dryg halvmeter i timmen (www.naturvardsverket.se). Förskjutningen av klimat- och vegetationszonerna beräknas ske så snabbt att många arter varken hinna anpassa sig till uppvärmningen eller flytta sitt utbredningsområde.

För att begränsa klimatpåverkan behöver det vidtas åtgärder för att minska koldioxidutsläppen. Det gäller både att minska de direkta utsläppen och att vidta energibesparingsåtgärder för elanvändningen. Minskad elanvändning bidrar till att användningen av fossila energikällor för elproduktion minskar.

Sveriges riksdag har beslutat om 15 miljökvalitetsmål. Ett av dem är *"Begränsad klimatpåverkan"* ett annat av dem är *"God bebyggd miljö"*. De 15 miljökvalitetsmålen ska brytas ned till regionala mål som fastställs av länsstyrelserna och lokala mål där kommunerna har ansvaret. Några av de regionala målen återfinns nedan.

Regionala delmål

På regional nivå finns det åtta miljömål för *"Begränsad klimatpåverkan"* och två mål för energibesparing under *"God bebyggd miljö"*. Under målet *"God bebyggd miljö"* återfinns också mål om planering där klimatpåverkan behandlas (Örebro län 2005). Ett urval av målen redovisas nedan.

- År 2010 ska utsläppen av de sex växthusgaser i Örebro län ha minskat med 5 procent från 2000 års nivå.
- Utsläpp av koldioxid från transportsektorn ska år 2010 ha stabiliserats på 2000 års nivå och därefter ha minskat med 20 procent fram till år 2020.
- År 2015 bör vindkraften i länet stå för en produktion av minst 19 GWh /år.

- Kommunerna ska i översiktsplanerna senast år 2010 tagit ställning till:

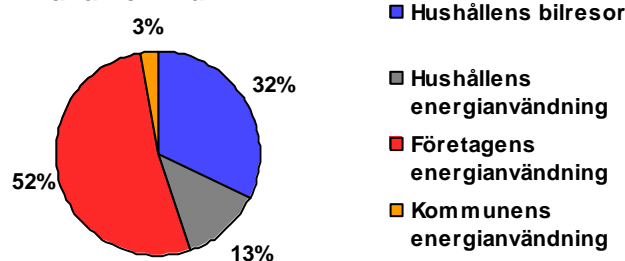
hur ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service, fritidsaktiviteter och kultur kan åstadkommas så att bilanvändningen kan minska och förutsättningarna för miljöanpassade och resurssnåla transporter förbättras hur energianvändningen ska effektiviseras, hur förnybara energiresurser ska tas till vara och hur utbyggnad av produktionsanläggningar för fjärrvärme, solenergi, biobränsle och vindkraft ska främjas.

- Industrin bör fram till år 2010 effektivisera den totala energianvändningen, relaterat till produktionen, med 15 procent jämfört med år 2000.
- Bostads och servicelokalers energianvändning per kvadratmeter bör fram till år 2010 effektiviseras med 10 procent jämfört med år 2000.

Situationen i Laxå

Nedan presenteras källor till koldioxidutsläpp i Laxå, företagens energianvändning, hushållens bilresor, hushållens energianvändning och den kommunala förvaltningens energianvändning.

**Källor till koldioxidutsläpp
i Laxå kommun**

När genomfartstrafiken utmed E 20 räknats bort sker de största koldioxidutsläppen från företagens energianvändning, 52 %. Hushållens bilresor bidrar med 32 %. Energianvändning i hushållen är 13 %. Kommunens energianvändning bidrar med 3 % till de samlade koldioxidutsläppen i Laxå kommun (Laxå kommun 2003). I kommunens energianvändning ingår uppvärmning av de lokaler där kommunen bedriver verksamhet. Uppvärmningen sker till mesta delen med biobränsle från fjärrvärme som ger relativt lite koldioxidutsläpp. Den kommunala energianvändningen omfattar också kommunanställdas resor i tjänsten och tekniska förvaltningen.

Beskrivning av klimatstrategin

- A. I arbetet med kommunala översiktsplanen ska hänsyn tas till klimatpåverkande faktorer.

En tydlig koppling finns mellan klimatstrategin och arbetet med kommunens planer. Klimatstrategin bör därför finnas med vid planarbete. De kommunala planerna styr lokalisering av bostäder och lokaler liksom infrastruktur. Lokalisering såväl som utformning och omfattning av bostäder och lokaler är faktorer som påverkar utsläpp av klimatpåverkande gaser. Hur bostäder ligger i förhållande till vägar och kommunikationer har också betydelse. Ska det vara möjligt att åka med kommunal trafik måste det finnas hållplatser och linjer nära bostaden. För att kunna cykla och gå behövs säkra gång- och cykelbanor. I planarbetet ges det även möjlighet att peka ut områden lämpliga för utbyggnad av fjärrvärme eller vindkraft och odling av energigrödor.

- B. Kommunförvaltningen ska vara ett föredöme i den egna verksamheten.

Kommunens verksamhet ger ett förhållandevis litet bidrag av de totala koldioxidutsläppen i kommunen. Det har ett stort symbolvärde att kommunala förvaltningen på samma sätt som andra aktörer utreder och vidtar åtgärder för att minimera koldioxidutsläppen. Åtgärder inom den kommunala förvaltningen handlar till stor del om att minska energianvändandet och att använda miljöanpassade drivmedel till fordon och arbetsredskap. En av de största källorna till koldioxidutsläppen är transporter. Att kommunen ser över sitt bestånd av fordon och skapar incitament för att minska användandet av fossila drivmedel har därför ett stort värde. Uppvärmning av bostäder och lokaler är en annan stor källa till koldioxidutsläpp. När det är dags att byta ut gammal fossilbaserad utrustning och inventarier för uppvärmning finns det goda möjligheter att installera mer miljöanpassade system. Även i upphandlingsförfarandet finns det möjligheter för kommunen att ställa krav som leder till en minskad klimatpåverkan.

- C. Kommunförvaltningen ska arbeta för att kommuninvånare, företag och organisationer minskar sin klimatpåverkan.

Transporter och uppvärmning är två faktorer som påverkas av kommuninvånarnas val och livsmönster. Genom energirådgivning och annan information ges kommuninvånarna möjlighet att minska klimatpåverkan. En viktig målgrupp för information är skolelever. De har inflytande över sina familjer och ska i framtiden själva forma levnadsmönster och göra val som påverkar klimatet. En annan viktig målgrupp är företagarna i kommunen. Kommunen kan genom initiativ till samverkan kring energirådgivning och upphandlingar bidra till att företagen minskar sin klimatpåverkan.

Lokala delmål

I Laxå kommun kommer det inte att formuleras några övergripande mål för kommunens totala minskning av bidragen till klimatpåverkan. Istället upprättas en handlingsplan med enskilda mål kopplade till punkterna i klimatstrategin. När aktiviteter eller åtgärder beslutas är det angeläget att formulera mätbara mål som kan utvärderas. Att fastställa nyckeltal kopplade till de enskilda målen gör att utvärderingen av målen kan bli effektiv och tydlig. Handlingsplanen behöver uppdateras och prioriteringar göras både för korta och långa tidsperioder.

Inför varje aktivitet eller åtgärd som diskuteras är det nödvändigt att ett beslutsunderlag framarbetas. Av beslutsunderlaget behöver det bland annat framgå vad den faktiska miljönyttan förväntas bli, de tekniska möjligheter som finns samt ekonomiska förhållanden på kort och lång sikt.

Utvärdering

Ska klimatstrategin som sådan vara ett trovärdigt och levande instrument som verkligen leder till minskad klimatpåverkan behöver kontinuerliga utvärderingar göras. Det sker genom uppföljning och utvärdering av de enskilda aktiviteterna eller åtgärderna enligt handlingsplanen. Eftersom klimatstrategin bör finnas med i arbetet med översiktsplaner är det lämpligt att strategin utvärderas och uppdateras inför revidering av översiktsplanen.

Källförteckning

www.naturvardsverket.se/index.php3?main=/dokument/hallbar/klimat/nvdeltar/natrapp/IPCCrapp.htm Sidan avläst 2005-01-24

Laxå kommun. *Nulägesbeskrivning avseende miljöpåverkan 2003.*

Örebro län. *Arbetsmaterial Miljömål 2005-2010. 2005*